

Asia: VN/15371/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallinto-oikeus toteaa, että lakiesityksen perusteluissa ei ole arvioitu uudistuksen vaikutuksia tuomioistuimiin. Jatkovalmistelussa pitää kiinnittää huomiota vaikutusten arviointiin ja tehdä se myös tuomioistuinten osalta.

Lakiesityksessä esitetty uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita koskeva 3 a luku sisältää perustettavan valtion lupa- ja valvontaviraston päätöksiä, joista on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen (uusiutuvan energian nopean kehittämisen aluetta koskeva päätös 14 a § ja seulontapäätös 14 d §). Kysymys on uusista valituskelpoisista päätöksistä ja siten uusista valitusasioista hallinto-oikeuksille. Päätöksistä tehty valitukset ohjautunevat alueellisiin hallinto-oikeuksiin riippumatta hankkeen laadusta. Lakiesityksen perusteluissa tulisi arvioida lain yhteensopivuutta vireillä olevan lupa- ja valvontavirastoa koskevan lakiesityksen kanssa tuomioistuinten näkökulmasta ja siitä näkökulmasta, mihin tuomioistuimeen valitukset ohjataan. Hallinto-oikeus ei yleisellä tasolla kannata asioiden käsittelyn keskittämistä yksittäiseen hallinto-oikeuteen.

Voimassa olevan lain muutoksenhakua koskevan 18 §:n mukaan yhteyspisteviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua. Lakiesityksen 19 §:n mukaan viranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua. Hallinto-oikeus toteaa, että oikaisumenettely koskisi näin ollen myös lupa- ja valvontaviranomaisen 14 a §:n ja 14 d §:n mukaisia päätöksiä. Lakiesityksen perusteluissa olisi aiheellista arvioida, onko oikaisumenettely edellä mainittujen päätösten laatu ja kiireellisyys huomioon ottaen perusteltua vai pitäisikö päätöksistä olla suora valitusmahdollisuus hallinto-oikeuteen.

Muutoksenhakua koskevan 19 §:n mukaan valitusoikeus 14 a §:ssä ja 14 d §:ssä tarkoitettuihin päätöksiin on niillä, joiden oikeutta, velvollisuutta tai etua asia saattaa koskea. Perusteluissa on arvioitu lakiesitystä yleisön osallistumisen kannalta ja perusteluissa on muun ohella esitetty, että nopean kehittämisen alueen nimeämisen yhteydessä yleisön osallistumismahdollisuus toteutuu SOVA-lain mukaisesti. Hallinto-oikeus toteaa, että SOVA-laki sisältää kuulemista koskevat säännökset, mutta mainitun lain mukaisen ympäristöarvioinnin puuttumiseen voidaan vedota vasta suunnitelmaa koskevassa muutoksenhaussa. Tähän nähden ja uusiutuvan energian nopean kehittämisen aluetta koskeva päätöksen tarkoitus huomioon ottaen hallinto-oikeus arvioi, että lakiesityksen perusteluissa tulisi arvioida muutoksenhakumahdollisuutta myös yhdistysten kannalta.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut hallinto-oikeustuomari Terhi Helttunen.

Koivuluoma Anu
Itä-Suomen hallinto-oikeus - ylituomari